

Nog finns skäl att skriva soldathustrurnas historia

Södermanlands
Nyheter

25. jan 1964

Det hände en gång att tre björkvikssoldater kom hem från mötet med hästskjuts. Det gick alltid lättare att ta sig hem från mötet än till mötet. I yran lossade soldaterna skott på skott, och det gick så galet att hästen blev lomhörd. Det var en lång tid inte skäm att smacka på honom, ty han hörde ingenting.

Det där berättade soldathustrun Vilhelmina Wik när vi hälsade på vicekorpralen Verner Wik och hans Vilhelmina, som nu bor i Björkviks pensionärshem. Båda är 87 år. Wik började vid aderton års ålder vid regementet hos kapten Schmidt. Vid tjugotre års ålder gifte sig Verner och Vilhelmina, och de hade torpet nummer 121 Paris under Danbyholm. De fostrade åtta barn. När Wik var i tjänst fick hustrun klara torp och ungar, men de grövre sysslorna fick naturligtvis roten sköta. I lagårn stod i alla händelser två till tre kor, allt efter hur skörden blev, och korna skulle ha sin vård liksom barnen.

— Vilken skillnad på tider förr och nu, sade fru Wik. När jag tänker tillbaka tycker jag det är underligt att vi lever. Det var Guds nåd som gjorde att det gick. Skriv nu inga dumheter om tokiga soldater och styva soldathustrur. Enkelt folk var alltid fattiga, och att vi slet och arbetade är inget nytt. Enklå människor hade inte heller någon makt. Det var bara att arbeta och tåga. Men det är ingen lögn att soldatfamiljerna hade många barn. Om ni tittar igenom torpfönstret, så man, och ser en rad med ungar, då bor det en knekt där. Och skriv inte heller och dra på om att knektarna söp. Det gjorde väl alla karlar. De hade det inte så lätt. Knektarna småsöp och ville prata, så var det med den saken. Men de fick göra skäl för sig också.

— Men litet roligt hade ni ändå?
— Det är klart man har roligt när man är ung. Men hur vi hade det, det kan ungt folk nu för tiden inte förstå. När jag tjänade piga och ville ut efter att ha jobbat fär-

Verner Wik och hans Vilhelmina hade soldattorpet 121 Paris under Danbyholm. När Wik var på heden skötte Vilhelmina torp och ungar.

digt, då måste jag be husbondefolket om lov. Hos ett folk där jag tjänade sa dom att du får gå ut men inte längre än gårdens ägor sträcker sig.

När soldathustrun Vilhelmina Wik berättade det där såg jag till min häpnad att det gamla paret satt och höll varann i hand. Nu ska vi inte sockra på med sentimentalt, men jag svär på att de satt och höll varann i hand.

Det hette också förr i de ännu mer hårda tiderna, att soldatens öde, det hängde på om han fick en duktig hustru.

Men soldathustrurnas historia har inte blivit skriven. Gumman där hemma på torpet mockade åt korna utan att ha fanor och pipare i dörrhålet.

TEXT:

E. Sjöström

FOTO:

Stig Björk

KONTRAKT.

Emellan Rotehållarne för Roten N:o 121 Sörby vid Cif Kompani af N:o 10 Kongl. Södermanlands Regemente och Sonius Carl Werner Andersson från Sörby om han till soldat för samma Rote kommer att antagas

- 1.o. I lega lemnar Roten ..... Kronor, hvilka penningar till Soldaten utbetalas .....
- Kronor vid antagandet, och återstoden ..... Kronor då Soldaten vid nästkommande generalmönstring blifvit approberad.
- 2.o. Soldattorpet, sådant det nu besittes och med all af ålder dertill hörande jord, öfverlemnas till Soldaten att tillträda i tid, som af författningarna bestämmes.
- 3.o. I hämkall lemnar Roten årligen till Soldaten före Thomæ-dag, uti fullkomligt ren och strid säd, ... Hektoliter Spannemål, bestående af ..... och till utfodring af Soldatens kreatur ..... Kgr. godt och rullbergadt Hb, samt ..... Kgr. Råghaln.
- 4.o. Till vedbrand har Soldaten att af Roten årligen och före den 21 Dec. för det kommande året utbekomma 8 1/2 kub.-m. Ved samt Ris och stubbar efter behof, samt till underhåll af Soldattorpets gårdsgårdar gärdsfång efter behof, hvilken utsynning af Soldaten ~~utan~~ upphugges, och lemnar Roten vid sagde tid dragare till det utsynade virkets hemforsling.
- 5.o. Soldaten erhåller å Rotens mark och i närheten af Soldattorpet tillräckligt beto årligen för ..... Kor ..... Kalf samt ..... Får med Lam.
- 6.o. ~~Torpets~~ kvarnsjutsar med enbet lemnas årligen af Roten vid tillsägelse.
- 7.o. Årliga lönen lemnas Thomæ-dag med 1 krona 67 öre.
- 8.o. Erforderliga dragare till torpets skötsel lemnas af Roten, men då Soldaten är kommanderad, skall torpet ordentligt skötas genom Rotens försorg, utan omkostnad för Soldaten.
- 9.o. Roten afsäger sig rättigheten att af Soldaten fordra ersättning för Mötespasserolancen, i händelse den samma uti en framtid skulle komma att utgå.
- 10.o. Roten förbinder sig att årligen före den 1 Februari, så länge Soldaten tjänar vid Kompaniet, uti Sparbank genom Kompani-Chefen insätta 50 Kronor, hvilka medel af Soldaten ej få uttagas förr än öfver afskedet.
- 11.o. Skulle Soldaten för vanföred, eller på annat sätt, genom eget förvällande komma att utur regementets rullor afföras, förbehåller Roten sig att af Soldaten utkräfra ersättning för utbetalda lega, beräknadt för den tid som brister uti uppnådda 25 tjänstår, äfvensom att återfå de af Roten i Sparbanken insatta medel.

Sambyskolan den 3 April 1895

W. Hamiltons anföringar
B. W. Ericsson hufvudrot.
för - mtl. S. M. Sörby

Carl W. Angström
St. W. Ericsson
för mtl. Wedberg

för mtl. ....

för mtl. ....

för mtl. ....

Rotehållare

för mtl. ....

Med förestående kontrakt förklarar jag mig till alla delar nöjd och förbinder mig att på deruti föreskrifne vilkor tjena som soldat för ofvannämnde Rote, samt i afseende å min arbetsskyldighet vid Roten iakttaga, hvad i gällande undervisning för Infanteristen, derom i kap. V säges; hvarjemte jag förbinder mig att årligen insätta i Sparbank lösen för Kronotunnan, jemte 50 Kronor, i afseende på afrensning af afrensning med Kongl. Krigsrentens den 9 November 1871, och erkänner jag mig hafva vid uppräisandet för Kompani-Chefen blifvit underrättad om vilkoren för underhållet af de s. k. småpersedlarne, äfvensom om sättet för kronotunnolösens utbekommande.

Som ofran

Andel Werner Andersson

På en gång närvarande vittnen:

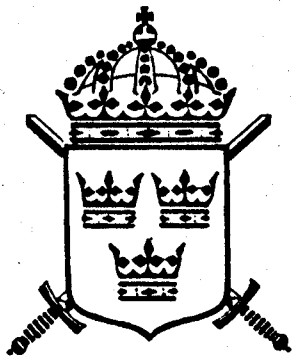
Carl Larsson

Nils Ericsson

begga på Sambyskolan
St. Sörby

Antagen den 19/4 1895 med minnesord
Sörby: Andersson
Sambyskolan

Koncept

AVSKEDSPASS

av _____ Vicekorpralen vid 2. kompaniet
 nr _____ Kungl Södermanlands pansarregemente
 nr _____ AXEL WERNER WIK
 vilken är född den _____ 26. december 1876
 i _____ Björkviks _____ församling
 av _____ Södermanlands _____ län, har varit anställd
 vid regementet för roten nr 121 i Björkviks socken sedan den 1/10 1942
 och har denna dag _____ och förut vid I 10 19/4 1895-30/9 1942.
 på egen begäran

_____ erhållit avsked med vitsord,
 att han under anställningstiden sig _____ skickat.
 Wik är jämlikt gällande bestämmelser berättigad till underhåll genast.
 Wik förordnades till vicekorpral 29/1 1927.

_____ Strängnäs _____ den _____ 1. juli 1944.

_____ Otto Holmgren
 Tjef regements- _____ chef.

De olika vitsord, som lämnas _____ äro: utmärkt väl, väl samt mindre väl.

Kb 22/2

1901